

3.9.2024

Akademiprogrammet för idrottsforskning ACTIVE

Programbeskrivning

Innehåll

1	Bakgrund	2
2	Programmets mål och genomslag	3
3	Temaområden för de forskningsprojekt som finansieras	3
4	Genomförande av programmet	4
4.1	Utllysningar av forskningsfinansiering	4
4.2	Så bedöms ansökningarna	4
4.3	Så här fattas besluten	5
4.4	Hur programmet koordineras	5
4.5	Nationellt och internationellt samarbete, interaktion och kommunikation	6
4.6	Slutbedömning	7
5	Anvisningar	7
	Mer information	7
	Bilaga 1: Riktgivande dokument för idrottsforskning (på finska, sammanfattning på svenska), Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2024:27	7

1 Bakgrund

Sedan 2013 har Undervisnings- och kulturministeriet (UKM) och Finlands Akademi haft ett avtal om bedömning av ansökningar om statsunderstöd för idrottsvetenskapliga forskningsprojekt. I enlighet med avtalet har bedömningen av den vetenskapliga nivån på idrottsvetenskapliga forskningsprojekt som bistås av ministeriet gjorts i internationella bedömningspaneler som Akademien har ordnat.

Enligt idrottslagen (390/2015) tas i statsbudgeten årligen in ett anslag ur vilket understöd och stipendier kan beviljas för idrottsvetenskapligt forsknings- och utvecklingsarbete. Lagen ändrades i februari 2023 så att Finlands Akademi kan vara statsbidragsmyndighet vid beviljandet av dessa understöd.

Till följd av lagändringen ingick UKM och Akademien i maj 2023 ett avtal om att överföra ansöknings-, bedömnings- och beviljandeprocesserna för idrottsvetenskapliga forskningsprojekt till Akademien 2024–2027 så att Akademien är statsbidragsmyndighet för beviljande av idrottsvetenskaplig forskningsfinansiering. För att behandla forskningsanslagen har Akademien inlett akademiprogrammet för idrottsforskning ACTIVE inom ramen för vilket Akademien och UKM fortsätter samarbetet för att finansiera idrottsforskningen och utveckla verksamheten.

UKM drar i det riktgivande dokumentet för idrottsforskning upp riktlinjer för de kommande åren för temaområdena och kriterierna för idrottsvetenskaplig forskning som stöds med statsunderstöd. Denna programbeskrivning grundar sig på det riktgivande dokument som publicerades i juni 2024 (bilaga 1).

I programbeskrivningen beskrivs akademiprogrammets mål och temaområden samt de kriterier och principer som ska iakttas vid bedömningen av ansökningar och beslutsfattande. Denna programbeskrivning behandlar endast ACTIVE-programmets forskningsfinansiering. Finlands Akademi finansierar också idrottsforskning via andra finansieringsinstrument, såsom akademiprojektbidrag och bidrag för anställning som akademiforskare. Dessa bidragsformer är öppna för alla forskningsområden och har inga tematiska begränsningar.

Det har föreskrivits om statens idrottsråds uppgifter i statsrådets förordning om främjande av idrott (550/2015). Enligt förordningen är det rådets uppgift att ge utlåtanden om understöd som beviljas för idrottsvetenskaplig forskning, informationsförmedling och idrottsvetenskaplig verksamhet. Statens idrottsråd ger sitt utlåtande om denna programbeskrivning i augusti 2024.

2 Programmets mål och genomslag

ACTIVE-programmet främjar kvaliteten, förnyelsen och genomslagskraften hos forskning om fysisk aktivitet, motion och idrott. Programmet erbjuder forskningsdata som ökar förståelsen för och söker lösningar på samhällliga och folkhälsorelaterade utmaningar i anslutning till fysisk aktivitet, motion och idrott.

Den forskning som finansieras inom programmet ska utöver hög vetenskaplig kvalitet även visa nyhetsvärde och innovativitet samt vetenskaplig och samhälllig genomslagskraft. Dessutom ska forskningen ha tillämpbarhet för planering och beslutsfattande gällande fysisk aktivitet, motion och idrott samt för det praktiska främjandet antingen på kort eller lång sikt. Tillämpbarheten kan ta sig uttryck på olika samhällsnivåer eller i olika gemenskaper.

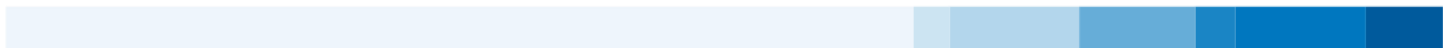
Programmets centrala mål är att främja genomslagskraften, ansvarsfullheten och den hållbara utvecklingen i idrottsforskning som riktar sig till olika befolkningsgrupper och olika motions- och idrottsformer både på hobby- och tävlingsnivå. Programmets mål är också att stärka kompetensen och det mångfacetterade samarbetet inom idrottsforskningen. För att uppnå dessa mål beaktas särskilt följande aspekter i programmet:

- det mervärde som det flervetenskapliga forskningsupplägget medför för att förstå mångfacetterade fenomen inom idrottsforskningen och lösa utmaningar
- det mervärde som samarbetet medför inom idrottsvetenskaperna och mellan andra vetenskapsområden nationellt och internationellt
- det föränderliga samhället och betydelsen av förändringsfaktorer, såsom samhällliga, politiska, miljömässiga, ekonomiska eller teknologiska faktorer i idrottsforskningen
- interaktion med aktörer som är centrala för utnyttjandet av forskningsresultaten i olika skeden av forskningsprojektets livscykel för att stärka forskningens genomförbarhet och kvalitet.

3 Temaområden för de forskningsprojekt som finansieras

UKM har i idrottsforskningens riktgivande dokument (bilaga 1) definierat temaområden för idrottsvetenskaplig forskningsfinansiering. Dessa temaområden har härletts från de samhällliga genomslagsmålen som ställts upp för idrottssektorn.

Temaområdena för finansiering av forskningsprojekt är

1. en motionsinriktad livsstil och fysisk kondition samt effekterna och verkningsmekanismerna av fysisk aktivitet och motion
2. lika tillgång till fysisk aktivitet, motion och idrott, delaktighet och gemenskap samt ansvarsfullhet och ekologisk hållbarhet
3. tävlings- och elitidrottens resultatrikhet och etik.

De forskningsprojekt som finansieras inom ACTIVE-programmet förutsätts behandla ett eller flera av ovan nämnda temaområden. Forskaren ska motivera vilket temaområde forskningen gäller och vilken ny information projektet producerar för att främja detta tema. Tyngdpunkterna inom temaområdena kan preciseras i utlysningar som Finlands Akademi har publicerat.

4 Genomförande av programmet

4.1 Utlysningar av forskningsfinansiering

I ACTIVE-programmet öppnas regelbundet finansieringsutlysningar med hjälp av det statsunderstöd som UKM anvisar. I utlysningarna finansieras enskilda forskningsgrupper och konsortier som består av två eller flera grupper. Konsortieparterna kan representera en eller flera forskningsorganisationer.

Tidtabellerna för utlysningarna, den maximala finansiering som beviljas projekten, finansieringsperiodens längd och övriga anvisningar fastställs separat för varje utlysning i utlysningstexterna som Finlands Akademi har publicerat.

4.2 Så bedöms ansökningarna

De ansökningar som lämnas in till ACTIVE-programmets finansieringsutlysningar bedöms i internationella bedömningspaneler. Finlands Akademi använder följande kriterier i den vetenskapliga bedömningen av ansökningar:

- den beskrivna forskningens lämplighet för de särskilda målen i ACTIVE-programmet (inkl. samhälleligt genomslag)
- den beskrivna forskningens vetenskapliga kvalitet, innovativitet och nyhetsvärde samt dess genomslag i forskarsamhället
- forskningsplanens genomförbarhet (inkl. ansvarsfull vetenskap)
- sökandens/forskargruppens kompetens i fråga om projektets genomförande samt eventuell forskarutbildning
- forskningsmiljöns och samarbetsnätverkens kvalitet (inkl. eventuell forskarrörlighet)

Läs mer om den vetenskapliga bedömningen på Akademiens webbplats: [Så här bedöms ansökan.](#)

4.3 Så här fattas besluten

Efter den vetenskapliga bedömningen bekantar sig ACTIVE-programmets ledningsgrupp med både ansökningarna och resultaten från bedömningen och lägger utifrån dem fram ett förslag till projekt som ska finansieras. Vid valet av projekt som ska finansieras strävar man efter att skapa en projekthelhet som på bästa sätt främjar programmets mål.

Finansieringsbesluten grundar sig på ansökningarna och bedömningsutlåtandena om dem samt på den rangordning som bedömningspanelen har upprättat. Därtill ska de forskningsprojekt som finansieras inom ACTIVE-programmet uppfylla följande kriterier:

- svara på de mål för programmet som presenteras i denna programbeskrivning
- främja ett eller flera av programmets temaområden
- påvisa hur omfattande forskningen samhälleliga genomslagskraft är
- påvisa tillämpbarheten för planeringen och beslutsfattandet gällande fysisk aktivitet, motion och idrott samt för det praktiska främjandet.

Ledningsgruppen består av medlemmar i Akademiens förtroendeorgan, representanter utsedda av UKM från statens idrottsråds sektion för forskning och utvärdering och eventuella sakkunnigmedlemmar. Finansieringsbesluten fattas av Akademiens sektion för idrottsforskning, som består av representanter för Akademiens förtroendeorgan som hör till ledningsgruppen för ACTIVE-programmet.

4.4 Hur programmet koordineras

Inom ramen för ACTIVE-programmet samarbetar Finlands Akademi och UKM i finansieringen av idrottsforskningen och utvecklingen av verksamheten så att riksdagens idrottspolitiska mål kan uppnås på bästa möjliga sätt i idrottsforskningens statsunderstödsprocess.

ACTIVE-programmets ledningsgrupp och Akademiens experter som har till uppgift att i samarbete med forskningsprojekten främja uppnåendet av programmets mål ansvarar för programmets koordinering. Ledningsgruppens uppgift är att utarbeta ett förslag till de projekt som ska finansieras, lägga fram förslag till eventuella tilläggsutlysningar,

ansvara för programmets slutbedömning samt främja utnyttjandet av programmets forskningsresultat. Ledningsgruppen följer med hur programmet framskrider bland annat genom att delta i programmets evenemang. Dessutom informerar Akademiens experter ledningsgruppen regelbundet om hur programmet framskrider. Ledningsgruppen sammanträder 3-4 gånger per år. Ledningsgruppens mandatperiod motsvarar mandattiden för Akademiens förtroendeorgan och upphör 31.12.2024. En ny ledningsgrupp utses för perioden 1.1.2025-31.12.2027.

Akademiens experter ansvarar för de praktiska åtgärder som ingår i koordineringen av ACTIVE-programmet, såsom utlysningssamlingar, projektadministration, kommunikation och bedömning. Koordineringen av akademiprogrammet främjar utvecklingen av forskningsprojekt till en programhelhet genom ett aktivt informationsutbyte, samarbete och olika koordinationsaktiviteter. Sådana aktiviteter är till exempel årsseminarier, workshoppar, forskarutbildning, möten med beslutsfattare och intressentgrupper, främjande av nationellt och internationellt nätverkande samt kommunikation.

Förhoppningen är att de finansierade projekten med hjälp av programkoordinationen stärker varandra och att programmet ska ge upphov till nya tvärvetenskapliga forskningsrön. Därför förutsätts att projektledarna förbinder sig till programmets mål och samarbetar aktivt under programmets gång. De ansvariga ledarna för de projekt som valts till programmet ska

- säkerställa att de själva och forskargruppens medlemmar deltar i de evenemang som programkoordinationen anordnar samt att främja informationsutbytet och samarbetet mellan programmets olika forskargrupper
- medverka i framställningen av programmets informationsmaterial samt aktivt informera om programmets framsteg och resultat på offentliga och vetenskapliga forum.

Forskningsprojekten deltar under programmets gång i evenemang som ordnas tillsammans med användarna av forskningsresultaten och i andra åtgärder som förmedlar forskningsdata till intressentgrupperna.

4.5 Nationellt och internationellt samarbete, interaktion och kommunikation

Nätverkande, interaktion, kommunikation och spridning av forskningsdata har en central roll i ACTIVE-programmet. Programmet främjar nationellt och internationellt samarbete med forsknings- och intressentgrupper samt dialogen mellan forskare och

Finlands Akademi

beslutsfattare genom att ordna olika programevenemang. Programmets projekt uppmuntras att informera om sina forskningsresultat till olika målgrupper samt att interagera med aktörer som är centrala för utnyttjandet av forskningsresultaten i olika skeden av projektets livscykel.

4.6 Slutbedömning

Den forskare som beviljats finansiering rapporterar om sitt forskningsarbete till Finlands Akademi efter finansieringsperiodens slut. Forskningsprojektens slutrapporter är centrala för bedömningen och påvisandet av forskningsfinansieringens genomslagskraft.

Under ACTIVE-programmet görs sammandrag av forskningsprojektens slutrapporter för att påvisa resultaten och genomslagskraften. Ledningsgruppen beslutar separat om eventuella övriga datainsamlingar och bedömningsåtgärder.

5 Anvisningar

ACTIVE-programmets utlysning har ett steg. Anvisningar om hur man gör upp och lämnar in en ansökan finns i utlysningstexten som Finlands Akademi separat har publicerat. Närmare anvisningar om hur man lämnar in en ansökan finns på webbsidan [Så här ansöker du](#).

Mer information

- ledande vetenskapsrådgivare Sara Illman

Våra e-postadresser har formatet fornamn.efternamn(at)aka.fi.

www.aka.fi/sv/active

Bilaga 1: [Riktgivande dokument för idrottsforskning \(på finska, sammanfattning på svenska\)](#), Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2024:27